

Instytut Medyczny
Uczelnia Państwowa
im. Jana Grodka w Sanoku
ul. Mickiewicza 21, 38-500 Sanok
Dyrektor: dr Izabela Gąska

Opole, 29.12.2022

**Recenzja dorobku naukowego w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora
habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauk o
zdrowiu**

1. Wykształcenie i przebieg kariery zawodowej

Dr Mira Lisiecka-Biełanowicz jest absolwentką Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach. Studia ukończyła w 1996 roku uzyskując tytuł zawodowy magistra rehabilitacji ruchowej. Po ukończeniu studiów podjęła pracę w Centralnym Szpitalu Klinicznym Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach, a od 1998 do 2007 w Instytucie Fizjologii i Patologii Słuchu w Warszawie na stanowisku asystenta. W roku 2004 rozpoczęła też pracę jako adiunkt w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym w Zakładzie Profilaktyki Zagrożeń Środowiskowych, Alergologii i Immunologii na Wydziale Nauki o Zdrowiu, gdzie pracuje do dnia dzisiejszego. Równolegle do swojego rozwoju zawodowego jako fizjoterapeutka, do którego należy niewątpliwie zaliczyć uzyskanie tytułu specjalisty II stopnia w zakresie rehabilitacji ruchowej, Habilitantka rozszerzała swoje kwalifikacje w zakresie ekonomii i zdrowia publicznego. W 2000 roku ukończyła kurs oraz zdała egzaminu na audytora zewnętrznego/audytora wiodącego systemów zarządzania jakością wg norm ISO serii 9000W, a w roku 2001 otrzymała stopień doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia nadany uchwałą Rady Wydziału Ekonomii Akademii Ekonomicznej im. Karola Adamieckiego w Katowicach na podstawie rozprawy doktorskiej „Wczesna rehabilitacja lecznicza w systemie prewencji rentowej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych”. Promotorem pracy była prof. zw. dr hab. Lucyna Frąckiewicz. Następnie w roku 2017 uzyskała tytuł specjalisty w dziedzinie Zdrowia Publicznego w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego. To dwutorowe

doskonalenie zawodowe ma swoje odzwierciedlenie w zatrudnieniu dr Miry Lisieckiej-Bielanowicz, ponieważ oprócz pracy w wyżej wspomnianych placówkach klinicznych i dydaktyczno-naukowych, współpracowała z TUV NORD Polska certyfikującą systemy, personel i wyroby jako audytor strony trzeciej systemów zarządzania jakością i aspektami środowiskowymi (2002-2006), a aktualnie (od 2006) z PAJ CERT certyfikującą systemy, wyroby i personel w roli audytora zewnętrznego branżowego systemów zarządzania jakością i aspektów środowiskowych.

2. Osiągnięcie naukowe

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy, jako osiągnięcie naukowe **Habilitantka** wskazała jednotematyczny cykl ośmiu publikacji naukowych zebranych pod tytułem: „*Doskonalenie jakości usług zdrowotnych świadczonych w procesie leczenia chorób o charakterze przewlekłym na przykładzie alergologii oraz psychiatrii*”.

Stanowią one zbiór prac naukowych opublikowanych po uzyskaniu stopnia doktora nauk o kulturze fizycznej. Na proponowany cykl artykułów składają się następujące prace:

1. Lisiecka-Bielanowicz M, Wawrzyniak Z. *Healthcare model with use of information and communication technology for patients with chronic disease. Annals of Agricultural and Environmental Medicine.* 2016;23(3):462-467.
2. Krzych-Falta E, Lisiecka-Bielanowicz M, Furmańczyk K, Piekarska B, Wojas O, Samoliński B. *Organizational model for the management of patients with chronic allergic conditions. Advances in Dermatology and Allergology.* 2019;36(3):339-345.
3. Krzych-Falta E, Lisiecka-Bielanowicz M, Furmańczyk K, Dziwina-Dawidczyk D, Strózek J, Wojas O, Raciborski F, Tomaszewska A, Samoliński B. *Prevention of perennial allergic rhinitis in the conception of coordinated healthcare in Poland. Archives of Medical Science.* 2021. DOI: 10.5114/aoms/110155.
4. Lisiecka-Bielanowicz M, Biechowska D, Cianciara D. *Functioning of the various forms of mental health care in Poland in the years 2010–2013. Organizational, economic and financial aspects. Psychiatria Polska.* 2018;52(1):143–156.
5. Lisiecka-Bielanowicz M. *Ocena realizacji strategii na rzecz poprawy jakości zdrowia psychicznego w Polsce. Problemy Jakości.* 2018;50(4):24-30.
6. Lisiecka-Bielanowicz M, Biechowska D, Orłowska E, Molenda B. *The prevalence of depression in children and adolescents under 18 years of age treated for mental disorders in Poland between 2005 and 2016. Archives of Medical Science.* 2020;1-10.

7. Lisiecka-Bielanowicz M, Lisiecka K. *Lean healthcare in hospital emergency department. Case study. Zeszyty Naukowe. Organizacja i Zarządzanie / Politechnika Śląska. 2020;143:123-133.*
8. Lisiecka-Bielanowicz M. *Measurement of health care services in long-term residential mental health care institutions. (Pomiar usług zdrowotnych w placówkach psychiatrycznej długoterminowej opieki stacjonarnej). Psychiatria Polska. 2021; 55(1): 101–112 PL ISSN 0033-2674 (PRINT), ISSN 2391-5854 (ONLINE) www.psychiatriapolska.pl DOI: <https://doi.org/10.12740/PP/109988>.*

W 6 pracach stanowiących podstawę do ubiegania się przez dr Mirę Lisiecką-Bielanowicz o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk o zdrowiu, Habilitantka jest ich pierwszą autorką. W pozostałych 2 pracach była drugą autorką, w których jej udział polegał na wkładzie w koncepcję, projekt pracy, zebraniu piśmiennictwa oraz sformułowaniu wniosków i kierunków przyszłych badań. W drugiej pracy (trzecia w cyklu) dodatkowo wprowadzała poprawki po recenzjach. W tym miejscu, uwaga o arytmetycznym charakterze: w pracy nr 3 z cyklu suma procentów udziałów wszystkich autorów wynosi 99%, a w nr 6 - 95%.

Wszystkie prace cyklu spełniają wymogi Ustawy, a ich łączny wskaźnik oddziaływania IF wynosi 11,79

Głównymi celami omawianego cyklu publikacji są:

1. Identyfikacja czynników organizacyjnych wpływających na jakość usług zdrowotnych świadczonych w zakresie chorób przewlekłych,
2. Doskonalenie organizacyjnych aspektów jakości usług zdrowotnych w placówkach świadczących usługi zdrowotne na rzecz osób przewlekle chorych alergologicznie oraz psychicznie.

Główne założenia swojego cyklu dotyczące czynników wpływających na postawy i zachowania pacjenta z chorobą przewlekłą oraz wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnej w organizacji opieki zdrowotnej nad pacjentem z chorobą przewlekłą. Autorka przedstawiła w pierwszej pracy „*Healthcare model with use of information and communication technology for patients with chronic disease*” [in:] *Annals of Agricultural and Environmental Medicine*, 2016; 23 (3).

W drugiej i trzeciej pracy opartej na badaniu ankietowym grupy 18 617 osób, z której wyselekcjonowano do dalszej analizy, odpowiednio 9370 i 4783, zaproponowano model organizacyjny w oparciu o powierzenie edukatorowi zdrowia roli koordynatora procesu prowadzenia pacjenta dorosłego z chorobą przewlekłą o podłożu alergicznym oraz poddano

ocenie częstości stosowania profilaktyki przewlekłego alergicznego nieżytu nosa. Wykazano potrzebę koordynowanej opieki zdrowotnej nad pacjentem przewlekle chorym alergicznie.

W pozostałych pracach cyklu, z wyjątkiem pracy nr 7, analizowano aspekty związane z modelami opieki psychiatrycznej, a w szczególności z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia.

Przedstawione w pracy *Functioning of the various forms of mental health care in Poland in the years 2010–2013. Organizational, economic and financial aspects. Psychiatria Polska. 2018;52(1):143–156* dane i informacje pozwoliły stwierdzić, że w wyniku sposobu finansowania świadczeń opieki psychiatrycznej finansowanych ze środków publicznych zasadne staje się tworzenie Centrów Zdrowia Psychicznego (CZP) w strukturze których powinny znaleźć się przynajmniej cztery rodzaje podmiotów: stacjonarny oddział całodobowy, poradni zdrowia psychicznego, oddział dzienny i zespół leczenia środowiskowego.

W kolejnej pracy „*Ocena realizacji strategii na rzecz poprawy jakości zdrowia psychicznego w Polsce, Evaluation of strategies for improving the quality of mental health in Poland*”, *Problemy Jakości, 2018, nr 4*, oceniono funkcjonowanie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla powiatu żywieckiego i wskazano potencjalne zagrożenia i korzyści, jakie można uzyskać w dobrze zaplanowanych działaniach w Programie.

Częstość występowania zaburzeń nastroju i depresji u osób poniżej 18 roku życia w latach 2005–2016 została przedstawiona w artykule „*The prevalence of depression in children and adolescents under 18 years of age treated for mental disorders in Poland between 2005 and 2016*”. *Archives of Medical Science. 2020;1-10*. Wzrost liczby osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych wymaga zintensyfikowania środków zapobiegawczych, a także jak najlepszego zaspokojenia potrzeb tej grupy wiekowej w zakresie opieki psychiatrycznej; szczególnie dla dziewcząt i kobiet w wieku poniżej 18 lat. Jako przykład, pod względem organizacyjnym, dobrego modelu opieki nad pacjentem przewlekle chorym psychicznie przedstawiono model opieki środowiskowej w Polsce ukierunkowanego na konkretne potrzeby danej grupy wiekowej.

Wprawdzie praca „*Lean healthcare in hospital emergency department. Case study. Zeszyty Naukowe. Organizacja i Zarządzanie/Politechnika Śląska. 2020;143:123-133*” wydaje się nie pasować do całego cyklu, to jednak przedstawione w pracy badania dotyczące identyfikacji i określeniu rodzajów i źródeł marnotrawstwa czasu podczas przyjęć pacjenta w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym ma przełożenie w szczególności na pacjentów z zaostrzeniem przebiegu chorób przewlekłych. Autorki wykazały, że stosując metodę Lean Service, uzyskuje się skrócenie czasu oczekiwania pacjenta na przyjęcie do SOR.

Ta problematyka pomiaru usług zdrowotnych jest przedmiotem analizy możliwości wpływania na procesy kształtowania jakości usług zdrowotnych przedstawionych w pracy *"Measurement of health care services in long-term residential mental health care institutions. (Pomiar usług zdrowotnych w placówkach psychiatrycznej długoterminowej opieki stacjonarnej.)"* *Psychiatria Polska*. 2021; 55(1):101–112. Habilitantka przedstawiła jak m.in. poprzez pomiar usług zdrowotnych realizowanych na rzecz osób chorych psychicznie w ramach długoterminowej opieki stacjonarnej można wpływać na ich jakość. Zaproponowała sposób funkcjonowania, role i zadania Centrów Zdrowia Psychicznego. Wskazała jako wnioski z badań na wiele elementów, które należy uwzględniać w obszarze ochrony zdrowia osób przewlekle chorych.

Przedstawione w cyklu badania, ale przede wszystkim wnioski z nich wynikające dr Mira Lisiecka-Bieleńowicz wykorzystała w praktyce, co jest tak niezwykle ważne, przy dzisiejszej tendencji podkreślania wpływu działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki. **Jest to według mnie najważniejszy element dorobku Habilitantki w zakresie jego wartości naukowej, wnoszący znaczący wkład w rozwój dyscypliny nauki o zdrowiu.**

Habilitantka miała swój istotny wkład w:

1. Opracowane standardów postępowania organizacyjnego w pielęgniarstwie alergologicznym, która została zaprezentowana w publikacji „Polski Konsensus ds. Pielęgniarstwa Alergologicznego” Wydanie I, Warszawa, 2018; ISBN 978-83-7637-479-6;
2. Wprowadzenie specjalistycznych szkoleń w zakresie skutecznej komunikacji farmaceutów jako „osób pierwszego kontaktu terapeutycznego” z pacjentem przewlekle chorym.
3. W ramach pracy zespołowej audytorów związanych z branżą ochrony zdrowia oraz wizytatorów Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia w pracy zbiorowej autorstwa: Bedlicki M., Bielecki A., Janusz M., (...), Lisiecka-Bieleńowicz M, et al. „Zharmonizowany system zarządzania jakością w ochronie zdrowia : wymagania dla certyfikacji wg normy ISO 9001:2000 i dla akredytacji wg standardów CMJ”: praca zbiorowa / pod red. Tomasza Romańczyka i Michała Bedlickiego, Katowice: TÜV NORD Polska, 2006, s. 75-89; ISBN 978-83-924483-0-3 podjęła próbę wraz z innymi autorami porównania wymagań obu systemów tj. akredytacji oraz certyfikacji aby wypracować wspólną ścieżkę weryfikacji obu ww. systemów. W ww. pozycji jest Autorką rozdziału dotyczącego pomiarów, analizy i doskonalenia - Lisiecka-Bieleńowicz M. „Pomiary, analiza i doskonalenie – wprowadzenie”.

Wszystkie inne publikacje i badania przedstawione w autoreferacie w punkcie 5 w podpunkcie A i B dotyczą zagadnień, które są powiązane z cyklem publikacji stanowiącym

osiągnięcie naukowe. W podpunkcie C przedstawiono prace dotyczące terapii i jej organizacji zaburzeń narządu słuchu u dzieci.

3. Działalność naukowa

Habilitantka brała udział w następujących projektach:

- „Telediagnostyka w zastosowaniach alergologicznych i foniatrycznych”. Projekt został zrealizowany w latach 2005 - 2008; kierownikiem projektu dr hab.inż. A. Grzanka z Politechniki Warszawskiej oraz Warszawski Uniwersytet Medyczny.
- „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”, etap II, dofinansowanego w zakresie służb państwowych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w latach 2008-2010. Numer zadania 8.S.07 „Opracowanie metody oceny efektywności procesów elektromagnetoterapeutycznych w leczeniu narządów ruchu (badania modelowe i jakościowe)”.
- Była Członkinią Komitetu Sterującego Konsorcjum w ramach grantu „Lean Management w Ochronie Zdrowia”/„Lean in Health Care” (LMOZ.Grant naukowo-badawczy na ten projekt został przyznany na lata 2015-2018 (decyzja 143/2015 NCBiR) przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu INNOWACJE SPOŁECZNE, numer umowy: IS-2/200/NCBR/2015
- W obszarze zdrowia psychicznego współpracuje z Instytutem Psychiatrii i Neurologii w Warszawie (IPIN) w zakresie koordynacji, monitorowaniu oraz ewaluacji skuteczności i efektywności zadań prowadzonych w celu profilaktyki problemów zdrowia psychicznego i poprawy dobrostanu psychicznego. Cel operacyjny 3 „Profilaktyka problemów zdrowia psychicznego i poprawa dobrostanu psychicznego społeczeństwa”, Narodowy Program Zdrowia (NPZ) na lata 2016-2020 oraz kontynuacja tej współpracy w ramach NPZ jest przewidziana na lata 2021-2025.

4. Aktywność naukowa albo artystyczna realizowana w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej (Art.219 ust.1 pkt.3 ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce)

- Udział w programie europejskim: „Deinstytucjonalizacja szansą na dobrą zmianę: projekt horyzontalny”, nazwa osi priorytetowej to: IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Numer i nazwa Działania: 4.1 Innowacje społeczne. Jest to projekt unijny, horyzontalny, wdrożeniowy z Programu Operacyjnego „WIEDZA

EDUKACJA ROZWÓJ”, którego wnioskodawcą jest Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Numer wniosku w Centralnym Systemie Teleinformatycznym SL2014: POWR.04.01.00-00-D208/17.

- Udział w rządowym programie Ministry of Equality, HM Government of Gibraltar, Gibraltar „Women’s Mentorship Programme” od 2018 roku do nadal jako MENTOR

Staże naukowe

Habilitationka odbyła staże naukowe (6 tygodni) w Instytucie Psychiatrii i Neurologii w Warszawie w terminie: 17.08.2020 do 25.09.2020 oraz w Gibraltar Health Authority and St. Bernard’s Hospital w Gibraltarze w terminie 17.05.2021 do 25.06.2021

Osiągnięcia dydaktyczne

Habilitationka prowadziła wykłady, ćwiczenia i szkolenie między innymi w Szkole dla Chorych na Astmę działającej przy Klinice Pneumonologii w Centralnym Szpitalu Klinicznym ŚLAM w Katowicach, Instytucie Fizjologii i Patologii Słuchu w Warszawie, Polsko-Japońskiej Wyższej Szkole Technik Komputerowych w Warszawie, na Politechnice Warszawskiej, Wydziale Uniwersytetu Warszawskiego.

Jest promotorem 21 prac magisterskich na Wydziale Nauki o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Z sukcesami prowadzi Studenckie Koło Naukowe Menagerów Zdrowia przy Zakładzie Profilaktyki i Zagrożeń Środowiskowych, Alergologii i Immunologii WUM

Osiągnięcia organizacyjne

Pani dr Mira Lisiecka-Bielanowicz była zaangażowana w organizację 3 krajowych konferencji i 2 studenckich konferencji naukowych

Wyróżnienia

Habilitationka otrzymała:

Medal Komisji Edukacji Narodowej

Srebrny Krzyż Zasługi

Nagrodę dydaktyczną indywidualną pierwszego stopnia Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

Wyróżnienie Ministra Zdrowia za „ukończenie specjalizacji w dziedzinie zdrowia publicznego i złożenia Państwowego Egzaminu Specjalizacyjnego w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia z najlepszym wynikiem w 2017 roku”;

5. Analiza bibliometryczna

Analiza bibliometryczna prac autorstwa dr Miry Lisieckiej-Biełanowicz wskazuje, że dorobek naukowy obejmuje 39 prac o łącznej wartości punktacji ministerialnej 1106 pkt. w tym 13 prac z IF o sumarycznej wartości 22,591 pkt. Wartość tego dorobku niestety nie jest wzmacniana liczbą cytowań – 11 (Web of Science) i 18 (Scopus) oraz indeksem Hirscha – 2 i 3 (dane bez autocytowań według Biblioteki WUM).

Jest współautorką 4 podręczników w języku polskim oraz rozdziałów w 10 międzynarodowych podręcznikach i 34 krajowych. Redaktor naczelny 2 monografii.

6. Podsumowanie i wniosek końcowy

Podsumowując ocenę dorobku naukowego dr Miry Lisieckiej-Biełanowicz stwierdzam, że zaprezentowany cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych stanowi osiągnięcie naukowe stanowiący istotny wkład w rozwój dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscypliny nauki o zdrowiu. W całokształcie dorobku naukowego, organizacyjnego i dydaktycznego mocno jest również wyeksponowana postać Habilitantki jako ekspertki w zakresie zarządzania jakością usług medycznych w szczególności obejmujących pacjentów z chorobami przewlekłymi.

Reasumując na podstawie przedłożonej dokumentacji wnioskuję do Rady Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie dr n. ekon. Miry Lisieckiej-Biełanowicz do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Opole 29 grudnia 2022

Dr hab. Tomasz Halski